

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ХОЛОДНИЙ ЯР»

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
Рішенням науково-технічної ради
Національного природного парку
«Холодний Яр»
Протокол 2 від «13» грудня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Національного
природного парку «Холодний Яр»
Богдан ЛЕГОНЯК
«13» грудня 2023 року

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
«ХОЛОДНИЙ ЯР» ЗА 2023 РІК**

1. Організація наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ.

1.1. Наявність та склад наукових підрозділів, у тому числі природоохоронних науково-дослідних відділень. Відповідальний працівник за організацію наукової діяльності установи ПЗФ.

У Національному природному парку «Холодний Яр» відсутні відділ науки та науково-дослідні природоохоронні відділення.

1.2. Відомості про підвищення кваліфікації працівників наукових підрозділів шляхом участі в навчаннях, семінарах, стажуванні тощо.

Наукові підрозділи в штатному розписі парку відсутні.

2. Наукова та науково-технічна діяльність.

2.1. Відомості про виконання програми Літопису природи, основні досягнення установи ПЗФ протягом року, проблеми виконання.

Наукова та науково-технічна діяльність Парку проводиться згідно Плану наукової та науково-технічної діяльності, плану природоохоронних заходів, річного плану заходів.

Програма Літопису природи за 2023 рік працівниками Парку виконується, здійснюються впорядкування інформації. У першому томі Літопису вміщується інформації про створення національного природного парку, наводиться картосхема, дані про його розміри, границі, адміністративне розташування та інше.

2.2. Відомості про виконання установою ПЗФ наукових робіт, що не пов'язані з програмою Літопису природи для установ ПЗФ (назва теми, замовник/виконавець, стисла характеристика стану виконання робіт, отримані результати).

Наукові роботи, що не пов'язані із програмою Літопису природи у звітному році не проводились.

2.3. Відомості про виконання на території установи ПЗФ наукових робіт іншими установами/організаціями (замовник/виконавець, стислий зміст і результати досліджень).

Дисертаційне дослідження мікобіоти Парку аспіранта кафедри біології рослин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Плужника Андрія Володимировича на тему «Видова різноманітність та екологічна характеристика грибів Національного природного парку «Холодний Яр» (затверджено вченою радою ННЦ «Інститут біології та медицини», протокол №4 від 15.11.2022) під керівництвом к.б.н., доцента кафедри біології рослин, доцента Джаган Вероніки Володимирівни.

2.4. Відомості про видання наукових робіт:

1) Здано до друку монографій, збірників, посібників, методик, наукових статей, тез тощо (перелік, джерело опублікування)

Працівниками Парку проводилася підготовка та подання до друку статей, участь у роботі конференцій.

Богдан Легоняк, Результати обстеження верхньої частини стовбура Дуба Максима Залізняка томографом дзеркальним «Picus 3»: матеріали Міжнародної

науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2023 р.) с. Мельники: Національний природний парк «Холодний Яр», С. 98-102.

Богдан Легоняк, Рекреаційно-туристичний потенціал сучасних ландшафтів Національного природного парку «Холодний Яр»: Український журнал природничих наук, Житомир: 2023. № 4., С. 73-84.

Юлія Мокренчук, Перші відомості про ентомологічну фауну Національного природного парку «Холодного Яру»: матеріали Міжнародної наукової конференції (22-24 вересня 2023 р.) Ужгород: Ужгородський національний університет, С. 23.

2) Відомості про працівника наукового підрозділу, який опублікував найбільшу кількість робіт (П.І.Б., посада, науковий ступінь)

У зв'язку з відсутністю наукового відділу, найбільшу кількість робіт опублікував в.о. директора Богдан Легоняк.

3) дисертанти (П.І.Б., посада) і назви дисертацій (представлених до захисту, захищених, у процесі підготовки).

Дисертанти серед працівників Парку відсутні.

2.5. Відомості про розроблені природоохоронні рекомендації та рекомендації щодо збереження історико-культурних цінностей.

Природоохоронні рекомендації та рекомендації щодо збереження історико-культурних цінностей у звітному році не розроблялись.

2.6. Інформація про проведені навчання, семінари, обмін досвідом працівників установи ПЗФ з іншими установами, підприємствами та організаціями.

Працівники Парку брали участь: у семінарі-практикуму «Вплив війни на довкілля України!»; у науково-практичному семінарі «Дозвільні документи у природоохоронній сфері як інструменти взаємодії в системі: бізнес – держава – громадськість»; у форумі по розвитку туризму на Черкащині; у "Грантово-інвестиційний форум"; у обговоренні Методики оцінки впливу воєнних дій на стан біорізноманіття; у науково-практичному семінарі «Робота природоохоронця: стереотипи і практика»; у хакатоні «Диверсифікація сільської економіки через мережу громадських консультаційних центрів туризму»; відвідали лекцію «Управління культурною спадщиною»; пройшли навчання «Загальний курс з охорони праці».

Працівники Парку співпрацювали з установи ПЗФ, такими як НПП «Кременецькі гори», НПП «Кармелюкове поділля», НПП «Яворівський», НПП «Пуща Радзівіла», з метою отримання нових знань та навичок.

2.7. Формування фондів наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів, фенотек, ценотек тощо).

Формуються фототеки: рослин, тварин та ландшафтів території Парку.

3. Відомості про здійснені науково-технічні заходи.

3.1. Наявність і характеристика діяльності стаціонарів,

гідрометеостанцій, гідропостів, станцій фонового моніторингу тощо (у разі відсутності відмітити шляхи отримання гідрометеоданих).

На території Парку відсутня власна гідрометеостанція, необхідні дані братимемо у міському гідрометеоцентрі.

3.2. Характеристика наукових полігонів, постійних пробних площ.

На території Парку відсутні постійні пробні площі, наукові полігони.

4. Відомості про здійснені природоохоронні заходи на території установи ПЗФ, інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду за участю працівників установи ПЗФ.

4.1. Заходи з охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлювальні заходи, заходи з боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин.

Проводяться роботи щодо:

- охорони підсніжника складчастого шляхом проведення Акції «Первоцвіт»;
- підгодівля тварин та птахів у зимовий період для покращення умов їх існування (цього року заготовлено 0,5 т сіна, 300 шт кормових віників, придбано 2 т зерна кукурудзи та 200 кг солі, а також відремонтовано 3 та відновлено 1 годівниці).

4.2. Робота в розсадниках, розплідниках, центрах відтворення та реабілітації диких тварин.

Роботи у розсадниках розплідниках, центрах відтворення та реабілітації диких тварин не ведуться, так як вони відсутні на території Парку.

5. Інформація про діяльність наукової (вченої) або науково-технічної ради установи ПЗФ.

У 2023 році було проведено два засідання науково-технічної ради Національного природного парку «Холодний Яр» (протоколи №1, 2)

6. Інформація про фінансування, приладове та господарське забезпечення наукової діяльності.

У зв'язку з відсутністю відділу науки та науково-дослідних природоохоронних відділень у структурі Парку, кошти на забезпечення наукової діяльності не виділялись.

7. Міжнародне співробітництво установи ПЗФ.

7.1. Відомості про працівників установи ПЗФ, що уповноважені на міжнародне співробітництво (підрозділ установи ПЗФ, найменування закінченого вищого навчального закладу, рік його закінчення, спеціальність, стаж роботи у науковій сфері).

Легоняк Б.В. в.о. директора Парку. Закінчив Чорноліська лісова школа (лісник, 1979 р.); Велико-Анадольський лісовий технікум (майстер лісу, 1983 р.);

Українську сільськогосподарську академію (інженер лісового господарства, 1991 р.).

Мокренчук Ю.Б. завідувач сектору еколого-освітньої роботи та рекреації. Закінчив Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (еколог, викладач у вищих навчальних закладах., 2011 р.).

7.2. Участь установи ПЗФ у міжнародних програмах, грантах, проектах (їх назви та учасники, стан виконання, результати).

У 2023 році Національний природний парк «Холодний Яр» не брав участі у міжнародних програмах, грантах, проектах

7.3. Участь установи ПЗФ у підготовці/виконанні міжнародних угод (договорів, конвенцій тощо).

У 2023 році Національний природний парк «Холодний Яр» не брав участі у підготовці/виконанні міжнародних угод.

7.4. Закордонні відрядження працівників установи ПЗФ

У 2023 році працівники Парку у закордонних відрядженнях не були.

7.5. Іноземні відвідувачі на території установи ПЗФ (країна, установа/організація, мета, результат).

У 2023 році Національний природний парк «Холодний Яр» відвідували представники іноземних установ та організації, а саме:

1. Март Рейманн - науковий співробітник Центру ландшафту та культури Талліннського університету (Естонія), амбасадор України за кордоном. Проведення Хакатону «Диверсифікація сільської економіки через мережу громадських консультаційних центрів туризму» із залученням працівників Парку.

2. Пьотр Тишко-Хмельовец – директор «Інституту дерев», Польща (Вроцлав). Співорганізація та участь у IV Міжнародній науково-практичній конференції «Збереження вікових дерев на природоохоронних територіях».

8. Інформація про надані платні послуги, пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю з охорони, відтворення та раціонального використання природних ресурсів, проведенням експертиз та лабораторних аналізів (назва послуг, отримані кошти за окремі послуги), відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1913 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02 червня 2003 року № 827).

У 2023 році платних послуг, пов'язаних з науково-дослідницькою діяльністю з охорони, відтворення та раціонального використання природних ресурсів, проведенням експертиз та лабораторних аналізів не проводилось.

9. Пропозиції щодо вдосконалення наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ, поліпшення охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлення порушених екосистем,

боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин, використання методик та методів наукових досліджень.

У зв'язку з відсутності відділу науки та науково-дослідних відділень, і спеціалістів зокрема, наукова діяльність в установі не ведеться.

Для виконання наукових досліджень за напрямками, запропоновано залучати співробітників наукових установ та організацій до співпраці за контрактами. Одним з пріоритетних напрямів діяльності має стати налагодження подальшої співпраці з науковцями (спільні дослідження, наради, конференції, проекти). Для подальшого розвитку установи, вдосконалення наукової та науково-технічної діяльності, проведення досліджень та моніторингу на сучасному рівні необхідно додати до штатного розпису науково-дослідні природоохоронні відділення та відділ науки. Передбачити виділення коштів на проведення досліджень та забезпечення матеріально-технічними засобами.

Заступник директора

Юлія МОКРЕНЧУК

2023
ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
«ХОЛОДНИЙ ВРІ» ЗА 2023 РІК